13de. JAARGANG — CURACAO DEN 7n MAART 1896 — N° 636

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

D t Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0.50 voor elken regel meer fl.0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali to r dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna. pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0.07½.

IETS OVER DE KATHOLIEKE MISSIE

OP HET EILAND CURAÇAO

tot het jaar 1824.

—o—

Vervolg.

De sociale positie der Katholieken van het eiland gedurende de 17de en 18de eeuw was verre van benijdenswaardig. Evenals in het moederland waren ook hier de bepalingen van kracht, dat militaire noch politieke officieren den Katholieken godsdienst mochten zijn toegedaan en dat zij zelfs, met eene Katholieke vrouw trouwende, van hunne ambten vervielen. (Plac. 1737, 1738, 1739 & 1740). Slechts éèns werd te Curaçao op die bepalingen een uitzondering gemaakt, n. m. toen de Katholiek *Pierre Brion* tot lid van den Raad werd benoemd, doch hier werd dan ook expresselijk bij vermeld, dat het uit nood geschiedde. (N. 1796). Zelfs over hun slaven hadden de Katholieken in geloofszaken geen volkomen beschikking, daar het zelfs den geprivilegieerden priesters *Brouwers* en *Schinck* verboden werd slaven te trouwen, terwijl vreemde priesters, die met de slaven godsdienstoefeningen hielden of hen doopten, zich blootstelden "aan de poene om sonder eenig forme van proces te worden opgeligt en van desen landen versonden." [Rekw. 1785.]

Dat de verhouding tusschen het Bestuur, den Roomschen priester en de Katholieke gemeente, zoowel als tusschen den priester en de gemeente onderling, een zeer eigenaardige was, zal na het voorgaande wel niet meer behoeven toegelicht te worden. Het standpunt, dat de priester innam, was geenszins dat, waarop in een goed geregelde Katholieke gemeente de priester dient te staan; immers stond hij tegenover kerkmeesters en ouderlingen [1] als een privaat persoon tegenover van Bestuurswege aangestelde personen en dat in een tijd, waarin despotieke Gouverneurs en Raden er zoo tuk op waren in elk geschil tusschen particulieren en een door hen aangesteld beambte een aanranding hunner macht te zien [2] Neemt men hierbij in aanmerking dat de Katholieke gemeente niet onder de leiding stond van eenig geestelijk hoofd of geestelijke orde; dat zij bestond uit hoofdzakelijk vrije negers en kleurlingen met slechts een gering aantal blanken (meest Franschen), tusschen welke verschillende elementen, vooral te dier tijde, geen sympathie bestond — dan valt het niet te verwonderen dat Bestuur, priester en gemeente vaak met elkander in botsing kwamen. Zoo werd in 1785, op verzoek van eenige gemeenteleden, eene "Reforme" gemaakt "in de saecken van de Roomsch Catholijke gemeente ter herstellinge van alle de disordres 't zeedert eenigen Tijd onder die van de Roomsch Catholijke gemeente" (Plak. 8 Juli 1745), waarbij de priester *Salvador de Gararro* ontslagen werd — op de bewering van requestranten dat hij publiek geëxcommuniceerd was, hetgeen andere gemeenteleden, voornamelijk blanken, een „infame leugen" noemden — en nieuwe ouderlingen en kerkmeesters aangesteld. In de laatste dagen van Februari 1747 rotten vele negers en vrije mulatten samen voor het huis van den tijdelijk benoemden priester *Miguel Martin Roldan* en "vervolgden hem met openbaar geweld, waarop hij om zijn leden te salveeren zig genootzaakt vond met een ladder over de muur te ontvlugten." (Plak. 1747 Prot. 1747). In 1751 braken er nieuwe ongeregeldheden uit, ontsloeg het Bestuur de ouderlingen en gelastte den twee priesters voor de nieuw aangestelde ouderlingen "alle achting, eerbied en obedientie te hebben" (Plak. 4 April 1751). Vijf jaar later werd er door het Bestuur wegens herhaalde oneenigheden een nieuw „Reglement voor de Roomsch-Catholijke Gemeente" vastgesteld, dat in 1761, en nogmaals in 1774, herhaald moest worden. (Plak. 20 Sept. 1756 en N. 1799). Het geschil, dat in 1820 outstond tusschen den HEerw. *J. J. Pirovano* en de kerkmeesters omtrent het al of niet noodzakelijke van het herstellen der kerkgebouwen, rees tot zulk een hoogte, dat de Praefect naar Aruba vertrok en weigerde van daar terug te komen, zelfs op verzoek van Gouverneur en Raden (N. 1824). Na *Pirovano*'s dood werd op de voordracht van kerkmeesters Pater *Sánchez* tijdelijk door het Bestuur aangesteld, doch kort daarna, op verzoek van enkele gemeenteleden, wederom ontslagen. In 1826 nog rees er tusschen ZEerw. *J. B. Eisenbeil* en kerkmeesters een geschil, dat er toe leidde, dat *Eisenbeil* de kerkmeesters ontsloeg, die echter in functie bleven, daar Gouverneur en Raden partij kozen en *Eisenbeil* vroegen, waaruit hij de autoriteit ontleende leden van het kerkbestuur te ontslaan, waarop de priester erkende daartoe het recht niet te hebben. (N. 1826).

Uit bovenvermelde Kerkelijke Reglementen blijkt, dat het Bestuur streng toezag, dat de priesters zich met niets anders bemoeiden dan met het geestelijke, terwijl het het beheer der kerkelijke fondsen en eigendommen vrijwel aan zich zelf hield, daar het ouderlingen, armenmeesters en opzieners aanstelde, die van hun beheer rekening en verantwoording moesten overleggen aan Gouverneur en Raden, zonder wier vergunning ook geen gebouwen verhypotheekeerd, verbouwd of gekocht mochten worden, noch geld op hypotheek uitgezet. Tevens blijkt uit die reglementen, dat de financieele positie van den priester verre van rooskleurig was. Hem was uit de armenkas een inkomen toegelegd van Ps. 200 (f 400) 's jaars plus nog Ps. 100 als vergoeding voor de te gebruiken waskaarsen.[1] Uit dit karig inkomen moesten door hem nog de onkosten voor het repareeren der kerksieraden en het wasschen der kerkgewaden en van het kerklinnen betaald worden, terwijl er bovendien op de geregelde uitbetaling weinig te rekenen viel, daar bepaald werd dat, indien er geen fondsen aanwezig waren, "de priester zou hebben te wachten tot tijd en wijle er geld inkwam" (Plak. 2 Sept. 1756).

(*Wordt vervolgd*).

J. H. J. HAMELBERG.
Archivaris.

(1) In R. & S. wordt ook soms melding gemaakt van "diakenen," welke benaming sloeg op de administrateurs der armenkas.

(2) Dat die beambten (waaronder er waren, die lezen noch schrijven konden) daardoor wel eens een te hoogen dunk van zich zelf kregen is zeer begrijpelijk en bleek o. a. in 1742, toen de kerkmeester *G. R. Cales* aan een door Gouverneur en Raden tijdelijk aangestelden Franschen priester den toegang tot de kerk weigerde (Prot. 1742 N° 175).

(1.) Wegens den slechten staat der financiën moest *de Messeret* zich in 1748 tevreden stellen met Ps. 100 's jaars. (Pot. 1748.)

—o—

Het onzichtbare zichtbaar

Deze paradox is alleszins toepasselijk, wanneer men van de uitvinding van dr. Röntgen spreekt: het fotografeeren van lichamen, binnen een ander lichaam verborgen.

Deze geleerde heeft het zoover gebracht, dat, terwijl een gewoon fotograaf bv. het uitwendige van een arm of hand zeer nauwkeurig afbeeldt, hij datzelfde lichaamsdeel slechts in schaduwtrekken te voorschijn brengt maar daarentegen het daarin verborgen geraamte met groote juistheid weergeeft

De hoogleeraar in de natuurwetenschap te Wursburg heeft bevonden, dat er in de natuur eene lichtsoort bestaat, onmerkbaar voor het menschelijk oog, en die door vaste stoffen heendringt. Die lichtstralen worden X-stralen of, naar hunnen ontdekker, Röntgen-stralen genoemd. Dit licht wordt door een ondoorschijnend lichaam geworpen en werkt zoo op de fotografische plaat in.

Het is onze bedoeling niet, hier eene geleerde physische verhandeling te geven. Genoeg zij het, te zeggen dat de Röntgen-stralen bekomen worden uit de negatieve pool van electrisch licht, brandende in luchtledig. De fotografische plaat met broomzilver is gevoelig voor dit licht, in tegenstelling met het oog. Het licht dringt door de eene stof gemakkelijker heen dan door de andere; hoe dichter eene stof is, des te meer houdt ze het licht tegen. Bv. neemt men een fotografietoestel en het X-licht, en plaatst men daartusschen een plankje van een sigarenkist met een rijksdaalder erop gelijmd, dan zal men een geschaduwd langwerpig vierkant, met een donkerzwarten kring in het midden, op de fotografische plaat vinden. Eene gesloten beurs vertoont zich licht maar de daarin zittende geldstukken zijn zeer scherp op de plaat. Eene hand fotografeert men,—en het gansche geraamte wordt zichtbaar.

Men begrijpt, van welk een hoog gewichtig belang deze ontdekking voor de wetenschap is.

Verondersteld, een kind is gevallen en heeft inwendig iets gebroken. De dokters kunnen de plaats niet vinden. Men ontkleedt het kind, fotografeert het, en de fotografie zal het geraamte weergeven, met aanwijzing van de plaats der beenbreuk.

Op deze wijze is een Engelsch matroos reeds verlost van een mespunt, die hem in den rug zat en eene stijfheid veroorzaakte, waarvan de heelmeesters de oorzaak maar niet konden opsporen.

Te Weenen kwam een man bij prof. Mosetig om zijne rechterhand te laten verzorgen, waarin hij door een revolverschot was getroffen. De professor fotografeerde de hand op de wijze van Röntgen en kreeg eene afbeelding, welke ook voor een leek in de geneeskunde, duidelijk deed zien, dat de kogel het been van den wijsvinger verbrijzeld en in dat van den middenvinger een gat gemaakt heeft, waar de kogel nog inzat Ook de beensplinters kon men duidelijk zien. Prof. Mosetig wist dus de plaatsen, waar hij te opereeren had, hetgeen de kunstbewerking zeer vergemakkelijkte en den patient veel pijn bespaarde.

In de kliniek te Weenen heeft prof. Reusser gedemonstreerd, hoe met behulp der Röntgensche stralen de diagnose van gal-en blaassteen is vast te stellen.

De uitvinding van Röntgen is een zegen voor de geneeskunde. Tal van bekwame medici leggen zich reeds op de Röntgen-fotografie toe Keizer Wilhelm heeft Röntgen eene ridderorde verleend, en zelfs het *Institut de France* heeft hem eene plechtige hulde betuigd, —wat sterk is jegens een *Prussien*.

Het schijnt, dat Röntgen van geboorte Keulenaar is.

Vele bladen gaven het portret van den man, die in eenige weken over de gansche wereld beroemd is geworden.

Eéne overweging dringt zich bij dit alles met kracht op. Hoe ontzaglijk rijk aan mysteriën en verborgen krachten is de natuur, van welke de mensch onophoudelijk slechts een klein gedeelte ontdekt, telkens op nieuwe onbekendheden stuitend!

Wie kan den aard, het wezen der Xstralen verklaren? Niemand. Röntgen zelf niet; hij stelt de hypothese, dat het "ethertrillingen in de lengterichting" zouden zijn. En wat is die "ether"?—Niemand weet het.

Raadselen en raadselen.

En dat binnen het domein van het *natuurlijke!*

....Dan zijn er nog menschen, die, met hun hersentjes, welke toch veel minder beduidend zijn dan die der geleerden, het *bovennatuurlijke* niet kunnende begrijpen, dit daarom niet willen aannemen.

Als ze logisch willen zijn, laten ze dan niet aan Röntgen en zijne ontdekking gelooven, omdat ze ook die niet begrijpen.

Ze zouden lachwekkend zijn?...

Ze zijn het nu niet minder.

INGEZONDEN

Het is een feit, dat de christelijke liefdadigheid bij ieder rechtschapen mensch steun en aanmoediging vindt. De reden hiervan ligt voor de hand.

De rechtschapen mensch heeft behagen in weldoen; en het doel der christelijke liefdadigheid, het oogmerk van al haar streven en werken, is geen ander dan weldoen aan den evenmensch, hulp verleenen aan armen en behoeftigen, lijden verzachten en vertroosting brengen aan degenen, die in smart en droefheid verkeeren.

Bovendien ligt in het weldoen eene betooverende kracht, eene aantrekkelijkheid, waarvoor alleen een zielloos en koud egoisme ongevoelig zou kunnen blijven.

Daarom werkt de christelijke liefdadigheid wonderen, die de wereld verbazen, en maakt zij mogelijk wat zonder haar onmogelijk is. Of zijn zij geen wonderen te noemen, die tallooze instellingen van liefdadigheid, eerst over heel Europa, en thans ook over de verschillende werelddeelen verspreid? Die gestichten b. v. van opvoeding voor wee-

gerucht, dat de 19jarige koning Alexander in het huwelijk zal treden met prinses Helena, de 23jarige dochter van vorst Nicolaas van Montenegro.

Afrika.— Koning Menelik heeft aan zijne onderdanen eene proclamatie gericht, die even merkwaardig is van vorm als van inhoud. Ze luidt:

"Oproep van Menelik II, koning der koningen van Ethiopië, aan zijn volk.

„ Hoort! Dat de vijand van ons geloof en ons vaderland het gehoor verlieze!

„ Dat de vijand van onzen meester Menelik het gehoor verlieze!

„ Dat de vijand van de Maagd Maria het gehoor verlieze!

„ Tot hiertoe heeft God ons de genade bewezen ons Ethiopië te bewaren, Hij heeft ons toegelaten onze vijanden te overwinnen en ons vaderland te verheffen.

„ Door Gods genade heb ik tot hiertoe geregeerd, en indien mijn dood nabij is, ben ik daarover niet ongerust, want de dood is ons aller lot. Maar tot hiertoe heeft God mij nooit vernederd. Hij zal mij in de toekomst ondersteunen.

„ Een vijand is over de zee gekomen, en heeft onze grenzen geschonden, om ons vaderland en ons geloof te vernielen. Ik heb alles verdragen; ik heb reeds te lang onderhandeld, om ons land te sparen, zoozeer beproefd in de laatste jaren.

„ Maar de vijand rukt altijd voorwaarts en ondermijnt onze gronden en onze volkeren, gelijk de mollen doen. Nu is het genoeg!

„ Met de hulp der H. Drievuldigheid heb ik besloten ons land te verdedigen en den overweldiger, die niets hooren wil, met geweld te verdrijven.

„ Dat hij, die kracht heeft, mij vergezelle; dat hij, die er geene heeft, voor ons bidde voor het welgelukken onzer pogingen.

„ De *woladers* (het leger, in garnizoen in de provincie) moeten zich alle vereenigen in mijn hoofdkwartier te Djirou.

„ Dat de *fannos* (militie) in allerijl hunnen voorraad gereed maken, want zij zullen allen binnenkort onder de wapens geroepen worden door mijne *choums* (gouverneurs) der provincies.

„ Dat geen enkele achterblijve, dat elkeen oprukke voor zijn vaderland en zijne haardstede. Ik wil al mijne soldaten rond mij zien, hoort ge!"

Aan koning Humbert, de presidenten Grévy en Carnot schreef Menelik herhaaldelijk: Mijn rijk is belangrijk genoeg om geen enkel protectoraat te verlangen en onafhankelijk te bestaan.

Amerika.—Te Louisville, in Kentucky, had de gemeenteraad vóór eenige weken besloten het jaargeld aan de liefdezusters, die het hospitaal bedienen, te onthouden. De burgemeester, Tyler, weigerde het besluit der vroede mannen te teekenen en voegde er de volgende verklaring bij:

„ Het blijkt, dat gijlieden iets anders beoogt dan de bezuiniging van een paar honderd dollars. Gij wilt het hospitaal onttrekken aan de leiding der zusters. Dit heeft ook een uwer gezegd, er bijvoegend, dat dit zijn wensch was, *daar het Katholieken zijn*. Maar als dit zoo is, zal Louisville aan America en aan geheel de wereld het schouwspel bieden van 36 mannen, die 4 weerlooze vrouwen bestoken! God erbarme zich over iedere regeering, iedere natie, iederen gemeenteraad, die zoo fanatiek te werk gaat.

„ Uit gevoel van rechtvaardigheid jegens de Zusters, die de zelfverloochening beoefenen met opoffering van haar maatschappelijke betrekking, van de banden des bloeds, om de bewonderenswaardigste naastenliefde te beoefenen in ons land, zich blootstellende aan het gevaar zelven besmet te worden, — uit gevoel van rechtvaardigheid, sprekend voor mij zelven als mensch en in naam van de liefdadige en milde bewoners van Louisville, weiger ik beslist dit besluit te teekenen en zend het uileden terug."

Het is gelukkig, dat er nog overal stemmen vernomen worden, die de waarheid huldigen omtrent de Christelijke zelfopoffering, zoo algemeen in de Katholieke Kerk. Maar *ongelukkig* is het voorzeker, als een menschonteerend materialisme redelijke schepsels Gods dermate nederdrukt en hun zooveel stof in de oogen strooit, dat zij van den verheven adel der Christelijke toewijding in het geheel niets meer zien kunnen.

Bulgarije.—De laatste berichten melden, dat prins Boris, den vermoedelijken opvolger van vorst Ferdinand volgens den ritus der Grieksche Schismatieken is gedoopt. De vertegenwoordiger van den Czaar, graaf Kutusoff, woonde de zoogenaamde plechtigheid bij. De geschiedenis zal leeren, welk voordeel deze laffe beginselverzaking Ferdinand en zijn Huis zal opleveren.

APRENDIENDO EL ALFABETO.

Nunca me olvidaré cuando (siendo colegial) me llamaron para aprender las letras del alfabeto. ¡Oh, Dios míos, Dios mío! Qué sufrimiento de espíritu y de cuerpo el que sentí al tener que pasar por tan odiosa tarea. Me parecía á mí que nunca podría aprender tales letras, luego que aprendía la segunda letra olvidaba la primera y de esta manera me sucedía lo mismo con las demás. En mi pesar mojaba el libro con lágrimas y en mi cólera y disgusto lo arrojaba al suelo y lo pisoteaba; pero cuando al fin pude retener en mi imaginación el alfabeto, la operación de aprender á agrupar las letras en palabras se me hizo más fácil; mas la tarea pesada en todas las cosas es poseionarse del principio vital que exista. ¿No es verdad? Todos diremos que sí, pues bien entonces vamos á copiar una carta y hagamos la aplicación de su teoría.

"Durante varios años", nos dice un cliente, que sufría de un padecimiento que ni yo ni los doctores que me asistian, podían definir. Comenzaba con un mal estar general, debilidad, pérdida de apetito, augustia después de comer y dolores en el pecho y espalda; algunas veces me pasaban bochornos de calor seguidos de frio, la boca y la lengua forradas con materia blanca y gastado el sentido del sabor. No teniendo gusto natural para comer, perdía carne y fuerzas. Cuando más progresaba el dolor, tanto más afectaba la acción de mi corazón y mi respiración. La respiración se hacía más corta y el corazón me batía y palpitaba al punto de hacer me temer que me iba á morir de mal de corazón; después me sobrevinieron dolores en los riñones, en la parte baja de la espalda que eran con frecuencia muy agudos y alarmantes. Apenas necesitaría decirles que todo esto me mortibicaba y deprimía mi espíritu de tal manera que me era imposible atender á mi trabajo.

"Después de algún tiempo determiné por conveniente dirigirme á Barcelona y entré en el Hospital de Santa Cruz de aquella ciudad, permanecí en él tres meses; durante el segundo mes me dió un ataque de parálisis en las piernas que afortunadamente aplicándome la electricidad, cedió en gran parte. Durante el tercer mes había mejorado un tanto en mi estado general de salud y regresé á Lloret donde trabajé lo mejor que pude por cerca de cinco meses, mas esta mejoría fué corta, mi padecimiento me volvió con gran fuerza y me ví obligado otra vez á ir al hospital. Allí permanecí dos meses y no encontrando alivio alguno regreséá casa otra vez, esta vez, ya tan desanimado y triste cómo pudiera figurárselo.

"Mas habiendo leído de las notables curaciones que hacía el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, supliqué al farmacéutico de Lloret, Don Exequiel Botet, que viniera á verme y le pregunté si me aconsejaba á que tomase el Jarabe. El resultado fué que comencé á tomarlo siguiendo las instrucciones.

"Tomé en todo muchas botellas, pero el resultado que me produjo este remedio fué maravilloso. *Me convirtió completamente en otro hombre.* Hoy todos mis padecimientos han desaparecido y como y trabajo lo mismo que ántes de bue tuviera esta enfermedad.

"Acabo de ir á ver hoy al señor Botet y quedé sorprendido de verme tan cambiado y alegre. Viendo la gente lo que el Jarabe Curativo de la Madre Seigel me ha hecho, todos lo piden y dicen que usarán esta medicina tan mágica. Uds. tienen mi consentimiento para publicar esta carta. (Firmado) Salvador Masjuan, Lloret de Mar, Provincia de Gerona, 24 de Mayo de 1895."

Ahora pués veamos en que nos interesa á nosotros este caso. ¿Cuál es la verdad fundamental de él? Es esta, que Don Salvador Masjuan había sido por largo tiempo víctima de esa enfermedad sutil — indigestión ó dispepsia los síntomas comprueban que la fermentación del alimento no dijerido en el estómago envenenó su sangre y finalmente fué la causa de todos los decidamientos locales que nos ha descrito. Los primeros tratamientos no sirvieron porque no fueron dirijidos al *real y verdadero sitio de la enfermedad*, al estómago. Es inútil tomar medicina por meros síntómas, debemos saber y curar sus *causas*. Saber estas es saber el alfabeto de todas las enfermedades, pués un 99 por ciento de nuestros padecimientos no son otra cosa que dispepsia en disfraz.

La gente muere sin cuidarse porque no saben de que padecen. Llámesele dispepsia y se habrá casi acertado la verdad y para su curación radical y duradera, no hay ningún otro remedio en la tierra que pueda compararse con la preparación que contiene esperanza y salud y que bajo otro nombre es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel.

(2)

Openbare Verkooping.

Op Woensdag 18 Maart 1896 des middags ten 12 ure, zal in het verkooplokaal van M. P. Curiel, hoek Prinsen- en Keukenstraat, in het openbaar worden verkocht:

De twee thans vereenigde effecten Nrs. 48 en 49, gelegen op Scharlo, staande ten name van wijlen den Heer P. F. de Haseth.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van

Notaris J. H. Schotborgh.

Het perceel is te bezichtigen gedurende acht dagen vóór den verkoopdag van des morgens 9 tot des namiddags 4 uur.

OPROEPING
VAN
Crediteuren en Debiteuren

Allen, die iets te vorderen hebben van- of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer

James A. Jones.

worden hierbij opgeroepen om binnen den tijd van twee maanden, van heden af gerekend, hunne vorderingen in te dienen bij- of het door hen verschuldigde te voldoen aan den ondergeteekende, testamentairen executeur van genoemden boedel.

Curaçao, den 25 Februari 1896.
CHARLES A. JONES.

LLAMAMIENTO
DE
Acreedores y deudores

Se llama por la presente á todos los que tengan algo que reclamar, ó que adeudan algo á la sucesión del finado señor

James A. Jones

á que presenten en el término de dos meses, á contar desde la fecha de hoy, sus reclamos, ó paguen sus deudas al infrascrito, albacea testamentario de dicha sucesión.

Curaçao, 25 de Febrero de 1896.
CHARLES A. JONES.

TE KOOP
bij J. S. Scheidelaar,
Breedestraat, Overzijde.

Vaatjes loodwit in olie en andere Holl verfwaren. 1ste qualiteit Spaansch- en Friesch groen, Holl. lijnolie, raapolie. Hubbuck's zinkwit en Hubbuck's lijnolie, bollenblauw, etc. Plaatijzer, zink, blik, dik rood bladkoper. Pompen en daarvoor dienende vertinde buizen, mokers, keggen, bancatin, kopersoldeer, koperen regenbakskranen, bankschroeven, maten, voor natte en droge waren, koperen en ijzeren gewichten, draadnagels, etc., echte Cooymans-likeuren en elixer, zwarte thee, cocoszeep, Eau-de-Cologne, witte en gekleurde bloemen, Holl. Flanel, papier met enveloppen, schoolschriften, kroonpennen, griffels, Kerkwierook, boekjes goud, lampenpitten, spiegelkoord, etc., etc.

Curaçao, 17 Januari 1896.

J. H. M. Ellis,
ARTS,

Genees- Heel- en Verloskundige is dagelijks te consulteeren van 8—9 's morgens en van 3—4 's namiddags.
Voor minvermogenden van 7—8 's morgens.
SEBASTOPOL-STRAAT No. 249
Telephoon Nº 126.

TYD-TAFEL.
DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"
TUSSCHEN
NEW-YORK,
LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1896	Caracas		Venezuela		Philadelphª		Caracas		Venezuela		Philadelphª	
Vertrekt van New York....	Feb.	1	Feb.	12	Feb.	21	Maart	4	Maart	14	Maart	24
*Komt aan te Curaçao	„	7	„	18	„	27	„	10	„	20	„	30
Vertrekt van „	„	8	„	19	„	28	„	11	„	21	„	31
Komt aan te Pto. Cabello	„	9	„	20	„	29	„	12	„	22	April	1
Vertrekt van „	„	10	„	21	Maart.	2	„	13	„	23	„	2
Komt aan te La Guayra..	„	11	„	22	„	3	„	14	„	24	„	3
Vertrekt van „ ..	„	14	„	25	„	6	„	17	„	27	„	7
Komt aan te Pto. Cabello	„	15	„	26	„	7	„	18	„	28	„	8
Vertrekt van „	„	15	„	26	„	7	„	18	„	28	„	8
Komt aan te Curaçao	„	16	„	27	„	8	„	19	„	29	„	9
Vertrekt van „	„	18	„	28	„	10	„	20	„	30	„	10
Komt La Guayra aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	19	„	29	„	11	„	21	„	31	„	11
Komt aan te New-York....	„	25	Maart.	6	„	17	„	27	April	6	„	17

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van Curaçao....	Feb.	19	Feb.	28	Maart	11	Maart	21	Maart	31	April	11
Komt aan te Maracaibo....	„	20	„	29	„	12	„	22	April	1	„	12
Vertrekt van "	„	25	Maart.	7	„	17	„	27	„	7	„	18
Komt aan te Curaçao......	„	26	„	8	„	18	„	28	„	[illegible]	„	19

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cie,
Agenten.

[illegible]

13de. JAARGANG — CURAÇAO DEN 7n MAART 1896 — Nº 636

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0.50 voor elken regel meer fl.0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, Nº 129.

E Courant aki ta sali tur dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 2,50, cada regel mas fl.0,07½.

IETS OVER DE KATHOLIEKE MISSIE

OP HET EILAND CURAÇAO

tot het jaar 1824.

—o—

Vervolg.

De sociale positie der Katholieken van het eiland gedurende de 17de en 18de eeuw was verre van benijdenswaardig. Evenals in het moederland waren ook hier de bepalingen van kracht, dat militaire noch politieke officieren den Katholieken godsdienst mochten zijn toegedaan en dat zij zelfs, met eene Katholieke vrouw trouwende, van hunne ambten vervielen. (Plac. 1737, 1738, 1739 & 1740). Slechts éens werd te Curaçao op die bepalingen een uitzondering gemaakt, n. m. toen de Katholiek *Pierre Brion* tot lid van den Raad werd benoemd, doch hier werd dan ook expresselijk bij vermeld, dat het uit nood geschiedde. (N. 1796). Zelfs over hun slaven hadden de Katholieken in geloofszaken geen volkomen beschikking, daar het zelfs den geprivilegieerden priesters *Brouwers* en *Schinck* verboden werd slaven te trouwen, terwijl vreemde priesters, die met de slaven godsdienstoefeningen hielden of hen doopten, zich blootstelden "aan de poene om sonder eenig forme van proces te worden opgeligt en van desen landen versonden." [Rekw. 1785.]

Dat de verhouding tusschen het Bestuur, den Roomschen priester en de Katholieke gemeente, zoowel als tusschen den priester en de gemeente onderling, een zeer eigenaardige was, zal na het voorgaande wel niet meer behoeven toegelicht te worden. Het standpunt, dat de priester innam, was geenszins dat, waarop in een goed geregelde Katholieke gemeente de priester dient te staan; immers stond hij tegenover kerkmeesters en ouderlingen [1] als een privaat persoon tegenover van Bestuurswege aangestelde personen en dat in een tijd, waarin despotieke Gouverneurs en Raden er zoo tuk op waren in elk geschil tusschen particulieren en een door hen aangesteld beambte een aanranding hunner macht te zien [2] Neemt men hierbij in aanmerking dat de Katholieke gemeente niet onder de leiding stond van eenig geestelijk hoofd of geestelijke orde; dat zij bestond uit hoofdzakelijk vrijnegers en kleurlingen met slechts een gering aantal blanken (meest Franschen), tusschen welke verschillende elementen, vooral te dier tijde, geen sympathie bestond — dan valt het niet te verwonderen dat Bestuur, priester en gemeeente vaak met elkander in botsing kwamen. Zoo werd in 1785, op verzoek van eenige gemeenteleden, eene "Reforme" gemaakt "in de saecken van de Roomsch Catholijke gemeente ter herstellinge van alle de disordres 't zeedert eenigen Tijd onder die van de Roomsch Catholijke gemeente" (Plak. 8 Juli 1745), waarbij de priester *Salvador de Gararro* ontslagen werd — op de bewering van requaestranten dat hij publiek geëxcommuniceerd was, hetgeen andere gemeenteleden, voornamelijk blanken, een „infame leugen" noemden — en nieuwe onderlingen en kerkmeesters hangesteld. In de laatste dagen van Februari 1747 rotten vele negers en vrije mulatten samen voor het huis van den tijdelijk benoemden priester *Miguel Martin Roldan* en "vervolgden hem met openbaar geweld, waarop hij om zijn leden te salveeren zig genootzaakt vond met een ladder over de muur te ontvlugten." (Plak. 1747 Prot. 1747). In 1751 braken er nieuwe ongeregeldheden uit, ontsloeg het Bestuur de ouderlingen en gelastte den twee priesters voor de nieuw aangestelde ouderingen "alle achting, eerbied en obedientie te hebben" (Plak. 4 April 1751). Vijf jaar later werd er door het Bestuur wegens herhaalde oneenigheden een nieuw „Reglement voor de Roomsch-Catholijke Gemeente" vastgesteld, dat in 1761, en nogmaals in 1774, herhaald moest worden. (Plak. 20 Sept. 1756 en N. 1799). Het geschil, dat in 1820 ontstond tusschen den HEerw. *J. J. Pirovano* en de kerkmeesters omtrent het al of niet noodzakelijke van het herstellen der kerkgebouwen, rees tot zulk een hoogte, dat de Praefect naar Aruba vertrok en weigerde van daar terug te komen, zelfs op verzoek van Gouverneur en Raden (N. 1824). Na *Pirovano*'s dood werd op de voordracht van kerkmeesters Pater *Sánchez* tijdelijk door het Bestuur aangesteld, doch kort daarna, op verzoek van enkele gemeenteleden, wederom ontslagen. In 1826 nog rees er tusschen ZEerw. *J. B. Eisenbeil* en kerkmeesters een geschil, dat er toe leidde, dat *Eisenbeil* de kerkmeesters ontsloeg, die echter in functie bleven, daar Gouverneur en Raden partij kozen en *Eisenbeil* vroegen, waaruit hij de autoriteit ontleende leden van het kerkbestuur te ontslaan, waarop de priester erkende daartoe het recht niet te hebben. (N. 1826).

Uit bovenvermelde Kerkelijke Reglementen blijkt, dat het Bestuur streng toezag, dat de priesters zich met niets anders bemoeiden dan met het geestelijke, terwijl het het beheer der kerkelijke fondsen en eigendommen vrijwel aan zich zelf hield, daar het ouderlingen, armenmeesters en opzieners aanstelde, die van hun beheer rekening en verantwoording moesten overleggen aan Gouverneur en Raden, zonder wier vergunning ook geen gebouwen verhypothekeerd, verbouwd of gekocht mochten worden, noch geld op hypotheek uitgezet. Tevens blijkt uit die reglementen, dat de financieele positie van den priester verre van rooskleurig was. Hem was uit de armenkas een inkomen toegelegd van Ps. 200 (ƒ 400) 's jaars plus nog Ps. 100 als vergoeding voor de te gebruiken waskaarsen.[1] Uit dit karig inkomen moesten door hem nog de onkosten voor het repareeren der kerksieraden en het wasschen der kerkgewaden en van het kerklinnen betaald worden, terwijl er bovendien op de geregelde uitbetaling weinig te rekenen viel, daar bepaald werd dat, indien er geen fondsen aanwezig waren, "de priester zou hebben te wachten tot tijd en wijle er geld inkwam" (Plak. 2 Sept. 1756).

(*Wordt vervolgd*).

J. H. J. HAMELBERG.
Archivaris.

(1) In R. & S. wordt ook soms melding gemaakt van "diakenen," welke benaming sloeg op de administrateurs der armenkas.

(2) Dat die beambten (waaronder er waren, die lesen noch schrijven konden) daardoor wel eens een te hoogen dunk van zich zelf kregen is zeer begrijpelijk en bleek o. a. in 1742, toen de kerkmeester *G. R. Cales* aan een door Gouverneur en Raden tijdelijk aangestelden Franschen priester den toegang tot de kerk weigerde (Prot. 1742 Nº 175).

(1.) Wegens den slechten staat der financiën moest *de Messeret* zich in 1748 tevreden stellen met Ps. 100 's jaars. (Pot. 1748.)

—o—

Het onzichtbare zichtbaar

Deze paradox is alleszins toepasselijk, wanneer men van de uitvinding van dr. Röntgen spreekt: het fotografeeren van lichamen, binnen een ander lichaam verborgen.

Deze geleerde heeft het zoover gebracht, dat, terwijl een gewoon fotograaf bv. het uitwendige van een arm of hand zeer nauwkeurig afbeeldt, hij datzelfde lichaamsdeel slechts in schaduwtrekken te voorschijn brengt maar daarentegen het daarin verborgen geraamte met groote juistheid weergeeft.

De hoogleeraar in de natuurwetenschap te Wursburg heeft bevonden, dat er in de natuur eene lichtsoort bestaat, onmerkbaar voor het menschelijk oog, en die door vaste stoffen heendringt. Die lichtstralen worden X-stralen of, naar hunnen ontdekker, Röntgen-stralen genoemd. Dit licht wordt door een ondoorschijnend lichaam geworpen en werkt zoo op de fotografische plaat in.

Het is onze bedoeling niet, hier eene geleerde physische verhandeling te geven. Genoeg zij het, te zeggen dat de Röntgen-stralen bekomen worden uit de negatieve pool van electrisch licht, brandende in luchtledig. De fotografische plaat met broomzilver is gevoelig voor dit licht, in tegenstelling met het oog. Het licht dringt door de eene stof gemakkelijker heen dan door de andere; hoe dichter eene stof is, des te meer houdt ze het licht tegen. Bv. neemt men een fotografietoestel en het X-licht, en plaatst men daartusschen een plankje van een sigarenkist met een rijksdaalder erop gelijmd, dan zal men een geschaduwd langwerpig vierkant, met een donkerzwarten kring in het midden, op de fotografische plaat vinden. Eene gesloten beurs vertoont zich licht maar de daarin zittende geldstukken zijn zeer scherp op de plaat. Eene hand fotografeert men,—en het gansche geraamte wordt zichtbaar.

Men begrijpt, van welk een hoog gewichtig belang deze ontdekking voor de wetenschap is.

Verondersteld, een kind is gevallen en heeft inwendig iets gebroken. De dokters kunnen de plaats niet vinden. Men ontkleedt het kind, fotografeert het, en de fotografie zal het geraamte weergeven, met aanwijzing van de plaats der beenbreuk.

Op deze wijze is een Engelsch matroos reeds verlost van een mespunt, die hem in den rug zat en eene stijfheid veroorzaakte, waarvan de heelmeesters de oorzaak maar niet konden opsporen.

Te Weenen kwam een man bij prof. Mosetig om zijne rechterhand te laten verzorgen, waarin hij door een revolverschot was getroffen. De professor fotografeerde de hand op de wijze van Röntgen en kreeg eene afbeelding, welke ook voor een leek in de geneeskunde, duidelijk deed zien, dat de kogel het been van den wijsvinger verbrijzeld en in dat van den middenvinger een gat gemaakt heeft, waar de kogel nog inzat. Ook de beensplinters kon men duidelijk zien. Prof. Mosetig wist dus de plaatsen, waar hij te opereeren had, hetgeen de kunstbewerking zeer vergemakkelijkte en den patient veel pijn bespaarde.

In de kliniek te Weenen heeft prof. Reusser gedemonstreerd, hoe met behulp der Röntgensche stralen de diagnose van gal-en blaassteen is vast te stellen.

De uitvinding van Röntgen is een zegen voor de geneeskunde. Tal van bekwame medici leggen zich reeds op de Röntgen-fotografie toe. Keizer Wilhelm heeft Röntgen eene ridderorde verleend, en zelfs het *Institut de France* heeft hem eene plechtige hulde betuigd, —wat sterk is jegens een *Prussien.*

Het schijnt, dat Röntgen van geboorte Keulenaar is.

Vele bladen gaven het portret van den man, die in eenige weken over de gansche wereld beroemd is geworden.

Eéne overweging dringt zich bij dit alles met kracht op. Hoe ontzaglijk rijk aan mysteriën en verborgen krachten is de natuur, van welke de mensch onophoudelijk slechts een klein gedeelte ontdekt, telkens op nieuwe onbekendheden stuitend!

Wie kan den aard, het wezen der Xstralen verklaren? Niemand. Röntgen zelf niet; hij stelt de hypothese, dat het "ethertrillingen in de lengterichting" zouden zijn. En wat is die "ether"?—Niemand weet het.

Raadselen en raadselen.

En dat binnen het domein van het *natuurlijke!*

....Dan zijn er nog menschen, die, met hun hersentjes, welke toch veel minder beduidend zijn dan die der geleerden, het *bovennatuurlijke* niet kunnende begrijpen, dit daarom niet willen aannemen.

Als ze logisch willen zijn, laten ze dan niet aan Röntgen en zijne ontdekking gelooven, omdat ze ook die niet begrijpen.

Ze zouden lachwekkend zijn?...

Ze zijn het nu niet minder.

INGEZONDEN

Het is een feit, dat de christelijke liefdadigheid bij ieder rechtschapen mensch steun en aanmoediging vindt. De reden hiervan ligt voor de hand.

De rechtschapen mensch heeft behagen in weldoen; en het doel der christelijke liefdadigheid, het oogmerk van al haar streven en werken, is geen ander dan weldoen aan den evenmensch, hulp verleenen aan armen en behoeftigen, lijden verzachten en vertroosting brengen aan degenen, die in smart en droefheid verkeeren.

Bovendien ligt in het weldoen eene betooverende kracht, eene aantrekkelijkheid, waarvoor alleen een zielloos en koud egoisme ongevoelig zou kunnen blijven.

Daarom werkt de christelijke liefdadigheid wonderen, die de wereld verbazen, en maakt zij mogelijk wat zonder haar onmogelijk is. Of zijn zij geen wonderen te noemen, die tallooze instellingen van liefdadigheid, eerst over heel Europa, en thans ook over de verschillende werelddeelen verspreid? Die gestichten b. v. van opvoeding voor wee-

zen en verlaten kinderen; die hospitalen voor gebrekkigen en ouden van dagen; die ziekenhuizen, blinden-instituten, die instellingen voor doofstommen en meer andere, getuigen zij niet van de onweerstaanbare, kracht en aantrekkelijkheid der christelijke liefdadigheid? Terwijl in de vóórchristelijke eeuw de naam van liefdadigheid nauwelijks bekend was, is er thans geen stad zoo klein, geen dorp hoever ook afgelegen, waar de christelijke liefdadigheid niet haren zetel heeft opgeslagen, om wel te doen en hulp te bieden, waar hulp noodig is.

Deze beschouwing deed verleden jaar in de maand September op ons eiland Aruba bij de katholieke gemeente van de Oranjestad het edelmoedig plan rijpen om eene Vereeniging van christelijke liefdadigheid op te richten onder den naam van "Onderlinge Hulp," in de landstaal "Mutuo Auxilio." De Heeren, die bij deze oprichting de katholieke gemeente vertegenwoordigden, waren: *Juan Bautista Capriles, Henrique Croes, Esperidion Ruiz, Luis Zeppenfeldt, Bernard Zeppenfeldt, Carel Pieter Zeppenfeldt, Maximiliano F. Arends, Adriaan Laclé, Teodoro Becker, Jan Gomez* en *Pedro Kock*, aan wier hoofd de fungeerende pastoor der gemeente Rev. *Jacobus van Baars*, ord. Praed.

Het doel van de Vereeniging "Onderlinge Hulp" is: hulp en onderstand te verleenen aan hulpbehoevende weduwen en weezen, aan gebrekkigen en zieken en in 't bijzonder aan de zoogenaamde huisarmen, die niet langs de huizen kunnen gaan bedelen en daarom in 't geheim armoede en lijden verduren, zonder dat een weldoende hand zich tot hen uitstrekt om hen te verkwikken. Ook stelt de Vereeniging zich voor vroeg of laat, wanneer de omstandigheden gunstig zijn, en de geldelijke middelen het veroorloven, een hospitaal op te richten, waarin arme zieken verpleegd en gebrekkigen verzorgd kunnen worden. Dit menschlievend plan vond bij de gemeentenaren van de Oranjestad algemeenen bijval. Terstond bij de eerste inschrijving van leden lieten 198 katholieken zich in de Vereeniging opnemen, die bij hunne intrede eene geldelijke gift in de kas der Vereeniging stortten en zich tot eene maandelijksche bijdrage verbonden. Sedert is het getal leden nog aanmerkelijk toegenomen, en het zij hier ter aanmoediging van leden en niet-leden gezegd, dat de Vereeniging reeds vele smarten gelenigd, veel lijden verzacht, vele bedroefde harten vertroost heeft. Intusschen is de Vereeniging ook door de goedkeuring der Kerkelijke Overheid bekrachtigd.

Wat de organisatie der Vereeniging betreft, zij is volgenderwijze samengesteld. Hare leden zijn in drie klassen verdeeld onder de benaming van begunstigers, ijveraars en gewone leden, die ieder respectievelijk 25, 15, en 5 centen per maand bijdragen.

Uit het getal der Begunstigers, en door dezelven is het Bestuur der Vereeniging gekozen, dat bestaat uit een President en vier Bestuursleden, die om de twee jaar aftreden, doch terstond herkiesbaar zijn.

Het eerste en tegenwoordige bestuur bestaat uit de volgende personen:

President, Rev. *J. van Baars*, pastoor der gemeente.

Bestuursleden, *Luis Zeppenfeldt, Adrian Laclé, Bernard Zeppenfeldt, Maximiliano F. Arends*,

welke laatste fungeert als Secretaris.

Volgens de bepaling der Statuten van de Vereeniging heeft het Bestuur uit het getal ijveraars er negen aangewezen als officieele en dienstdoende ijveraars, die de belangen der Vereeniging behartigen en belast zijn met verschillende werkzaamheden, die tot ondersteuning der hulpbehoevenden worden vereischt. De lijst der dienstdoende of officieele ijveraars is als volgt:

Heeren: *Daniel Oduber, Victor Tromp, Emiliano de Cuba.*

Dames: *Antonia Capriles, Dorilla Figaroa, Adriana Yarzagaray, Petronilla Allee, Valentina Schollen, Adelaida Zeppenfeldt.*

Met prijzenswaardigen ijver hebben de officieele *ijveraars* en *ijveraarsters* zich tot op heden van hunne taak gekweten en de leden dragen liefdevol hunnen maandelijkschen penning bij tot ondersteuning der hulpbehoevenden. Daar echter de katholieke bevolking van Aruba bijna uitsluitend bestaat uit die klasse van menschen, die door dagelijkschen arbeid hun dagelijksch brood verdienen, en er onder hen velen zijn, die ondersteuning behoeven, zoo heeft het Bestuur der Vereeniging het besluit genomen om een beroep te doen op de zoo gunstig bekende liefdadigheid van de ingezetenen van Curaçao, hen beleefdelijk verzoekende door eene geldelijke gift het liefdadig doel der Vereeniging te willen helpen bevorderen en steunen. Iedere gift van welke waarde ook zal dankbaar worden aanvaard en in ontvangst genomen door het Bestuurslid, Bernard Zeppenfeldt, die zich heeft willen belasten met de inzameling der giften.

De voorzitter, Rev. J. VAN BAARS.
De Secretaris, M. F. ARENDS.

Aruba, Februari 1896.

(De Redacties der hier verschijnende bladen worden beleefdelijk verzocht dit ingezonden stuk te willen over nemen.)

REMITIDO

Es un hecho que la Caridad cristiana encuentra ayuda y animación en todo hombre culto. La razón de esto es evidente. El hombre culto se regocija en hacer bien; y el objeto de la caridad cristiana, la mira de toda su aspiración y trabajo, no es otra sino hacer bien al prójimo, prestar ayuda á los pobres é indigentes, aliviar sufrimientos y traer consuelo á aquellos que se hallan en pena y tristeza. Ademas el hacer bien encierra una fuerza encantadora, una atracción á la cual solamente un apático y frío egoísmo podría quedar insensible.

Por cuya razón hace la caridad cristiana milagros, que sorprenden al mundo y hace posible lo que sin ella es imposible. ¿Acaso no deben llamarse milagros, aquellas innumerables instituciones de caridad, primero esparcidas por toda la Europa y actualmente por las diferentes partes del mundo? Aquellos establecimientos, por ejemplo, para la educación de huérfanos y expósitos; aquellos hospicios para inválidos y viejos; aquellos hospitales para enfermos, institutos para ciegos, aquellas instituciones para sordo-mudos y tantas otras, ¿no dan testimonio de la fuerza y atracción irresistibles de la caridad cristiana? Mientras en el siglo anticristiano apenas se conocía el nombre de caridad, no hay actualmente ciudad por pequeña, ni pueblo por distante que sean, donde la caridad cristiana no ha erigido su silla para hacer bien y ofrecer asistencia, donde asistencia es necesaria.

Esta consideración hizo á la parroquia católica de Oranjestad adoptar en el mes de Setiembre del año pasado en Aruba el generoso proyecto de fundar una Sociedad de Caridad cristiana denominada *Mutuo Auxilio.*

Los señores que en este acto de fundación representaban la parroquia católica, fueron: *Juan Bautista Capriles, Henrique Croes, Esperidion Ruiz, Luis Zeppenfeldt, Bernard Zeppenfeldt, Carel Pieter Zeppenfeldt, Maximiliano F. Arends, Adriaan Laclé, Teodoro Becker, Jan Gomez* y *Pedro Kock*, presidiendo el Reverendo Cura de la parroquia, *Jacobus van Baars*, Ord. Pred.

El objeto de la Sociedad *Mutuo Auxilio* es: prestar socorro y asistencia á las viudas y huérfanos indigentes, á los inválidos y enfermos, y en particular á los pobres que no pueden abandonar sus hogares y pasar de casa en casa á pedir limosna y por lo tanto sufren ocultamente miseria y pena sin que una mano bienhechora se extienda á ellos para aliviarlos.

También se propone la Sociedad, tarde ó temprano, cuando las circunstancias fuesen favorables y los medios pecunarios lo permitiesen, erigir un hospital, donde puedan ser atendidos los enfermos pobres y cuidados los inválidos. Este humanitario proyecto encontró generalmente buena acojida entre los feligreses de Oranjestad. A la primera inscripción de miembros inmediatamente se dejaron inscribir 198 católicos, los cuales entregaron á su entrada una dádiva pecunaria á la caja de la Sociedad y se comprometieron á una contribución mensual.

Desde entonces ha aumentado aún notablemente el número de miembros y sea dicho aquí por animación de miembros y no miembros, que la Sociedad alivió ya muchas penas, mitigó mucho sufrimiento, consoló muchos corazones afligidos. Entretanto está la Sociedad sancionada también por la aprobación de la Autoridad eclesiástica.

Concerniente á la organización de la Sociedad, ella está constituida de la manera siguiente: sus miembros están repartidos en tres clases bajo la denominación de *Favorecedores, Celadores y miembros ordinarios*, contribuyendo cada uno respectivamente 25, 15 y 5 centavos mensualmente. Entre el número de los *Favorecedores* y por ellos mismos es elegido la Junta directiva de la Sociedad, constante de un presidente y cuatro miembros directivos, los cuales resignan cada dos años, pero son inmediatamente reelegibles.

La primera y actual Junta directiva consta de las siguientes personas:

Presidente, Reverendo *J. van Baars*, Cura de la parroquia.

Miembros directivos, *Luis Zeppenfeldt Adrian Laclé, Bernard Zeppenfeldt, Maximiliano F. Arends;* funcionando este último como Secretario.

Según la determinación de los Estatutos de la Sociedad la Junta directiva ha señalado, entre el número de los Celadores, *nueve*, como Celadores públicos en servicio activo, los cuales procuran por los intereses de la Sociedad y tienen á su cargo las diferentes ocupaciones, que se requieren para la asistencia de los necesitados.

La lista de los Celadores públicos en servicio activo es como sigue:

Señores, *Daniel Oduber, Victor Tromp, Emiliano de Cuba.*

Señoritas, *Antonia Capriles, Dorilia Figaroa, Adriana Jarzagaray, Petronilia Allee Valentina Schollen, Adelaida Zeppenfeldt.*

Con laudable actividad desempeñaron hasta hoy los Señores y las Señoritas Celadores sus cargos y los miembros contribuyen gustosamente con su dádiva mensual para asistencia de los indigentes. Como no obstante de eso la población católica de Aruba consiste casi exclusivamente de aquella clase de gentes, que ganan su pan cotidiano con su trabajo diario, y entre ellos se encuentran muchos, que necesitan de asistencia; así la Junta directiva de la Sociedad ha resuelto apelar á la Caridad de los habitantes de Curaçao tan favorablemente conocida, suplicándoles cortesmente auxiliar con una dádiva pecunaria para promover y sostener el fin caritativo de la Sociedad.

Cada dádiva, de cualquier valor que sea, será aceptada con gratitud y recibida por el miembro directivo, Bernard Zeppenfeldt, que actualmente se encuentra en Curaçao y ofrece encargarse de la recaudación de dádivas.

El presidente, Rev. J. VAN BAARS.
El Secretario, M. F. ARENDS.

Aruba Febrero de 1869.

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

Bij Gouvernements-beschikking is de Infanterist Roelf Westers als maréchaussée der 2e. klasse naar de brigade gedetacheerd.

Bij Gouvernements-beschikkingen zijn de Heeren H. J. T. Boomgaart, A. D. Capriles, W. C. Gäerste, J. B. Gorsira en H. Stellenboom uitgenoodigd zich wel als commissie met de leiding van het op den verjaardag van H. M. de Koningin op den 31 Augustus a. s. te houden volksfeest te willen belasten.

Bij Gouvernements-beschikking is aan den Heer A. E. J. van den Brandhof, Gezaghebber van Bonaire, tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

De Nederlandsche paketschoener Gouverneur van den Brandhof" vertrekt Donderdag den 12n. dezer, naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Adela Michel, Aabran Corea, Wolfang Larrazabal, Krafft & Evertsz, (aang.), Vito Nicola Di Guglielmo (aang.), Ramon Perez y Celso (aang.) 2, Celso (aang.), Witermunda Huizi (aang.), Petra Lorca de Silva (aang.)

Aan een particulier schrijven van de Bovenwindsche eilanden, gedateerd 24 Februari jl., ontleenen wij het volgende, door een ooggetuige verhaald:

„*St. Kitts* is op het oogenblik in opstand, wegens loonverschil. De arbeiders der plantages eischten verleden week n. m. l. hooger loon en ofschoon hun dit werd toegestaan waren zij met de verkregen verhooging niet tevreden en eischten weder meer. Toen zij daarop in hun eischen niet werden bevredigd, zijn zij begonnen den suikeroogst te verbranden. Tijdens mijn verblijf op St. Kitts zijn een groot aantal velden met rijp suikerriet verwoest. Eindelijk na mijn vertrek zijn de Negers formeel in opstand geraakt en hebben aller ergerlijkst huisgehouden. De ruiten, die niet door luiken waren beschermd, werden alle ingegooid, de straatlantarens verbrijzeld; de magazijnen der Portugeezen opengebroken en geplunderd. Men vertelt zelfs, dat zij een dezer in zijn winkel hebben opgehangen. Denzelfden avond landde het volk van het Engelsche oorlogsschip. Bij die gelegenheid werd een officier met steenen geworpen en gewond; dadelijk werden de daders neergeschoten. Ik verneem, dat de geheele suikeroogst verwoest is. Op het oogenblik weet ik nog niet, of de rust hersteld is...."

—Onder leiding van den heer J. E. VAN DER MEULEN JR. is sinds eenige dagen een werk begonnen, en reeds een goed eind gevorderd, hetwelk een gelukkig getuigenis aflegt voor den ondernemenden geest der ontwerpers; wij bedoelen den aanleg van den paardenspoorweg aan de Overzijde, welke onderneming voorloopig reeds een aantal werklieden arbeid verschaft en de juist niet overvloedige middelen van bestaan ten onzent blijvend hoopt te vermeerderen. Deze hoop worde ten bate van burgerij en ondernemers verwezenlijkt!

— Na aan zijn opvolger, den Kapitein-luitenant ter zee, den Ed. Gestr. heer J. CARDINAAL, alhier jl. Zaterdag met de *Prins Willem II* behouden aangekomen, het bevel over de *Sommelsdijk* te hebben overgedragen, is de Kapitein ter zee, de Ed. Gestr. Heer W. M. J. VISSER jl. Maandag met bovengenoemde mailboot, onder het gebruikelijke eerespel der kapel van het Garnizoen, van hier vertrokken. Moge ZEG. van onze kolonie een indruk medegenomen hebben, eenigszins beantwoordende aan de vriendelijke herinnering, welke hij bij velen alhier heeft achtergelaten, die hem, bij het lezen van dit bericht, ongetwijfeld een voorspoedige reize en behouden aankomst in het Vaderland nawenschen.

NEDERLAND.

Prof. Raoul Pictet heeft in de benedenzaal van *Odéon* te Amsterdam eene lezing gehouden over het acetyleen-gas, het licht der toekomst!

De meest kenmerkende eigenschap van deze stof is, dat de vlam een licht geeft als dat der zon, zoodat alle kleuren dezelfde tint behouden, die zij bij dag hebben, iets wat bij electrisch licht geenszins het geval is; terwijl door het acetyleen te bereiden volgens de afkoelings-methode van prof. Pictet, het mogelijk wordt een vlam te verkrijgen 60 maal sterker dan die, welke ontstaat uit steenkoolgas! Daarbij komt nog, dat zij even onbeweeglijk constant is als zuiver.

Wat prof. Pictet gedoceerd had, bewees hij. De gaskranen werden uitgedraaid; 15 pitten, gevoed uit een groote koolzuurflesch met vloeibaar acetyleen, werden onstoken en....een zucht van verbazing ging op uit de aanwezigen. De volle middagzon van een heerlijken Juli-dag heeft de benedenzaal van *Odéon* zeker nimmer met zooveel licht en gloed vervuld als het acetyleengas van prof. Pictet op dat frappante oogenblik. De corbeilles met bloemen, de kleurige linten en stukken zijde en meer andere

veelsoortige voorwerpen, uitgestald op de lange tafel in het middeu,—men zag ze met zuiver dezelfde tinten als welke zij bij daglicht vertoonen. Het bleek, dat ook voor de fotografie het acetyleenlicht zeer dienstig is, ja nog beter dan het gewone daglicht.

Het fabriceeren van acetyleengas kan vrij goedkoop geschieden. Vooral waar het de verlichting betreft van groote ruimten verkrijgt men op den duur een niet geringe besparing. Reeds heeft men in een paar groote inrichtingen de proef er van genomen, die uitstekend voldoet.

BUITENLAND.

Rome.— Te Rome is verschenen de *Gerarchia Cattolica* voor het jaar 1896. Het is een boekdeel van 700 pagina's en van de Vaticaansche drukkerij afkomstig. Op het titelblad vindt men een lijst van alle Pausen. Leo XIII is de 263ste Paus en draagt als bisschop van Rome de titels van: "Plaatsbekleeder van Jesus Christus, opvolger van den prins der Apostelen, Opperpriester der katholieke Kerk, patriarch van het Westen, primaat van Italie, aartsbisschop en metropolitaan der Romeinsche provincie, souverein van het wereldlijk domein der H. Roomsche Kerk." De kardinalen worden de coadjutoren van den souvereinen Opperherder genoemd. Tot het bisdom Rome behooren zes kardinaalsplaatsen, kardinaal-bisschoppen. De waardigheid van deken van het H. College komt rechtens toe aan den eersten kardinaal van deze orde, die thans mrg. Monaco la Valleta is en bisschop van Ostia en Velletri; hij werd ook vroeger gecreëerd dan de vijf overige kardinalen zijner orde (13 Maart 1868). Voorts telt men kardinaal-priesters, dezulken namelijk, die vóór hunne verheffing tot het purper den rang van bisschoppen bezaten en nog in het bezit zijn hunner zetels; en kardinaal-diakens, dezulken, die vóór hun verheffing de bisschoppelijke waardigheid niet bezaten en van de prelatuur en geestelijke orden deel uitmaken. Tot deze laatste categorie behoort kardinaal Mertel, 't oudste lid van het H. College, 89 jaar oud. Zeven kardinalen danken hunne benoeming nog aan Pius IX; tegen 54 die werden gecreëerd door Leo XIII, wat een totaal maakt van 61: en daar het plenum 70 bedraagt, zijn er thans 9 hoeden vacant. Onder het pontificaat van Leo XIII zijn in 't geheel 109 kardinalen overleden; de verhouding van Italianen tot niet-Italianen is thans 31 tot 30.

De hiërarchische titels zijn aldus verdeeld: 13 patriarchen der beide ritussen; 854 aartsbisschoppen en bisschoppen van den Latijnschen ritus met zetel en residentie; 51 aartsbisschoppen en bisschoppen van den Oosterschen ritus; 343 aartsbisschoppen en bisschoppen, *in partibus infidelium*; 13 aartsbisschoppen en bisschoppen zonder titel; 11 prelaten *nullius dioceseos*; totaal 1285 hoogwaardigheidsbekleeders. Leo XIII heeft opgericht; 2 patriarchaten, 29 aartsbisdommen, 89 bisdommen, twee abdijen *nullius dioceseos*, 2 apostolische delegaties, 55 apostolische vicariaten en 26 apostolische prefecturen.

De *Gerarchia Cattolica* bevat nog vele andere bizonderheden omtrent de groote katholieke familie, het Vaticaan, enz. Men krijgt daaruit een juist en volledig denkbeeld van de macht en de grootheid der Moederkerk, een macht en een grootheid, welke zich, Godlof, nog gestadig uitbreiden.

— Zooals bekend is heeft vorst Ferdinand van Bulgarije, kort voor de herdooping van zijn zoon Boris een onderhoud met den H. Vader met aandrang gevraagd en verkregen.

Over dit onderhoud, dat wel tot de smartelijkste oogenblikken in het leven van onzen H. Vader zal moeten gerekend, verneemt de *Courrier de Bruxelles* het volgende:

De vorst kwam ten Vaticane met zijn uit vijf personen bestaand gevolg. Hij had zich met verscheidene ridderorden behangen.

De Paus ontving hem staande in zijn klein salon, en, in tegenstelling met hetgeen men had gedacht, had de prins den moed den Paus verlof te vragen om zijn zoon Boris tot het Bulgaarsche schisma te doen overgaan.

De Paus antwoordde op strengen en vasten toon: "Prins, gij vraagt mij verlof, om uwen zoon te dooden. Gij vraagt zijn lichamelijken dood niet, maar, erger nog, den dood zijner ziel. Dat kan geen Paus bewilligen."

De vorst antwoordde met een beroep op de moeilijkheden, waarin hij zich tegenover de Bulgaren bevond.

"Die moeilijkheden waren te voorzien," antwoordde de Paus, "en als zij zoo groot zijn geworden, is dat uw eigen schuld. Als gij vastberaden hadt geantwoord, dat gij als Katholiek voor uw geweten niet kondt toestemmen in den overgang van uwen zoon tot het schisma, zouden de Bulgaren dat begrepen hebben. Maar gij hebt uitvluchten gezocht, ten halve toegezegd wat gij in geweten niet mocht beloven. Een kloeke en waardige houding zou door alle mannen van karakter zijn gewaardeerd en gebillijkt."

De Paus voegde erbij, dat de prins een schoon voorbeeld had in zijn eigen familie en dat behoorde te volgen: het Katholieke koningshuis van Saksen, hoewel over een Protestantsch land regeerende, heeft zich altijd doen eerbiedigen en nooit het treurig voorbeeld van een geloofsafval gegeven. Integendeel, juist door die standvastigheid heeft het zich de liefde des volks verworven.

Hoeveel moeilijkheden wegens de godsdienstkwestie in Bulgarije zouden rijzen, had de Paus wel voorzien. Toen de hertog van Parma hem kwam melden, dat hij de hand zijner dochter aan prins Ferdinand zou schenken, deelde de Paus hem zijne bezorgdheid over de kwestie van de geloofsbelijdenis mede. De hertog van Parma gaf Leo XIII zijn eerewoord en dat van den prins, dat alle kinderen katholiek zouden worden.

De Paus herinnerde den prins aan die belofte.

"Thans," moet Leo XIII hebben gezegd, "kan de Paus u in 't geheel niet helpen. Het staat aan u, getrouw te blijven aan uw woord en uw geloof."

Aldus is in hoofdzaak het onderhoud geweest, dat omstreeks 35 minuten heeft geduurd.

De prins verliet bewogen en ontsteld het paleis.

Helaas, het woord van Christus' Stedehouder is in den wind geslagen! En waarom?!

Reeds in de laatste week van Januari, toen er schijnbaar nog niets vaststond omtrent het plan van den wederdoop schreef de protestantsche *Morning Post* een artikel, waarin het alle staatkundige argumenten vóór en tegen wikte en tot de conclussie kwam:

"Daarom schijnt het, alles te zamen, genomen, dat prins Ferdinand zich weinig goeds kan bezorgen, als hij den geloofsovergang van zijn kind doet plaats hebben, en hij, als hij het niet doet, zeker niet in een slechter positie zal komen dan thans. Die overgang zal hem vele goede vrienden doen verliezen, terwijl het onwaarschijnlijk is, dat hij er een enkel van de voordeelen door zal behalen, welke hij er van hoopt."

Zoo sprak een Anglicaansch blad, alleen nuchter staatkundig redeneerende.

En voor vorst Ferdinand, als Katholiek, hadden oneindig hooger beweegredenen moeten gelden dan de zucht naar aardsch gewin.

Italie.—De Negus van Abessinië heeft aan koning Humbert het volgend typisch telegram gezonden:

"Menelik II, bij de gratie Gods, keizer van Abessinië, Koning van Choa, Kaffa en Gallas, zendt den machtigen en geëerden Koning Humbert I van Italië, onzen broeder zijn groet. Dank zij God, ben ik welvarend, evenals mijn leger. Zend mij een gemachtigde, in wien ik vertrouwen kan stellen en met wien ik in onderhandeling kan treden, indien ik daartoe lust gevoel. Ik heb het garnizoen van Makallé in vrijheid gesteld, ofschoon ik dat evengoed had kunnen vernietigen, als ik deed met de bezetting van Ambalagi."

De toon van dit telegram getuigt juist niet van een vredelievende gezindheid en allerminst van onderdanigheid. Aardig is de bedreiging geuit in de woorden: "Dank zij God ben ik welvarend, *evenals mijn leger*". Menelik is bereid zoo noodig door te vechten. Een telegram uit Massowah, bevatte berichten van Mausere, meldende dat de Choanen, gebruik makende van de vredelievende betrekkingen met de Dankalis, dezen verraderlijk hebben overvallen. De Choanen staken Madelagubo in brand en doodden 600 Dankalis, terwijl zij een groot aantal als slaven medevoerden.

Frankrijk.—De *Figaro* uitte onlangs een klacht over de enorme ontwikkeling der Fransche bureaucratie en de groote kosten, welke daaruit voortvloeien. Door den president der vereeniging voor de statistiek, den heer Neymarck, zijn thans de cijfers van dit civiele leger en de bedragen daaraan besteed openbaar gemaakt. Aan het einde van 1893 had Frankrijk 527,000 dienende civiele ambtenaren, die op de begrooting vertegenwoordigden een som van 637 millioen. Veertig jaren vroeger waren 200,000 burgelijke ambtenaren voldoende om de administratieve machine te doen loopen, en dezen vereischten een som van 260 millioen. Nu is het zeer wel te begrijpen, dat sedert 1853 de salarissen zijn vermeerderd, zooals alles in prijs gestegen is, maar minder goed te begrijpen, dat het aantal ambtenaren meer dan verdubbeld is terwijl het aantal bestuurders ongeveer gelijk is gebleven en het grondgebied is afgenomen. Bovendien is het aantal der salaris genietende personen veel sneller toegenomen dan het bedrag der bezoldigingen; het ideaal, zou men zeggen, moet zijn: zoo weinig mogelijk, maar zoo goed mogelijk betaalde ambtenaren, van wie men het maximum arbeid kan verlangen. En hoe staat het met die salarissen? Van meer dan de helft, of 291,007 beambten, is het gemiddelde traktement 960 fr., dat is een dagloon van 2 fr. 70 c.; verder krijgen 38,000 ambtenaren 2320 tot 3550 fr., 4996 zijn er met 4360 fr.; 2472 met 5485 fr., 1083 met 8435 fr.; 295 genieten een minimum salaris van 9555 fr.; en de hoogst geplaatsten eindelijk, 1565 ontvangen 12,450 fr. en 212 ambtenaren 25,800 fr. per jaar.

Deze sommen kost het dienende civiele leger. Als totaal der pensioenen voor den burgelijken dienst had het budget een som van 63 millioen; veertig jaar geleden was het 23 millioen. Die uitgaven zijn verdriedubbeld, terwijl het aantal beambten slechts is verdubbeld, wat te wijten is aan het feit, dat men meer en meer den leeftijd, waarop pensioen kan worden verkregen, heeft verlaagd, tot 50-jarigen leeftijd in sommige gevallen, zoodat er voor menige staatsbetrekking twee of drie titularissen zijn; de actief dienende en zijn beide voorgangers, die in de kracht huns levens met pensioen zijn gegaan en nog jarenlang aan de staatskas uitgaven vragen.

— De officieële memorie der Fransche regeering geeft eene leerzame statistiek. Het zijn de cijfers der bevolking, der echtscheidingen enz. 't Is bedroevend!

Het verslag loopt over 1894. 't Resultaat is, om 't duidelijk saam te vatten, aldus weer te geven: 235 echtscheidingen *meer*, 19,284 geboorten *minder* dan in 1893. Enkel door een aanmerkelijke daling in het *sterftecijfer* nam de bevolking een weinig toe,—maar anders ware zij veel lager geweest dan 1 Jan '94.

De echtscheidingen kwamen, gelijk men licht begrijpt, betrekkelijkerwijze verreweg het meest voor in de Seine- en andere "verlichte en beschaafde" departementen; de bevolking neemt regelmatig toe en echtscheiding is niet in de mode in de Vendée, Savoye en Pyreneeën.

Een veelzeggend cijfer, dat het gemiddelde weergeeft, is dit: op 1000 inwoners 22 geboorten, op 3 huwelijken 1 kind. Het westen (Bretagne vooral) en het noorden halen 32 geboorten per 1000 inwoners, — Bourgondië, Anjou, Touraine nog niet 16 op een gelijk getal.

Deze en andere cijfers, wij willen den lezer niet met te veel statistiek vermoeien, mogen antwoord geven op de vraag: of de geest van geloof den Staat ook ten goede komt? Of maken de Katholieke departementen niet een prachtig figuur in dat overzicht tegenover de zuidelijker en de midden-gedeelten des lands?

—In de Fransche Kamer heeft de heer Berry, lid der commissie van onderzoek over de knoeierijen der vorige regeering met den Zuiderspoorweg, verklaard, dat hij, na één dag met die commissie te hebben gewerkt, zijn ontslag nam, daar het hem duidelijk was, dat die geheele commissie enkel op het oog had den in dit schandaal gecompromitteerden minister Raynal te redden!

De commissie heeft dan ook niets kunnen vinden, wat de minste verdenking zou kunnen rechtvaardigen tegen de toenmalige regeering! Geen wonder.

—Onrustbarend noemen de laatste berichten den toestand in Frankrijk. Op nieuw heeft de Senaat met een votum van afkeuring het huidige Kabinet getroffen; doch dit, door de meerderheid der Kamer gesteund, blijft staan. Men gelooft aan de mogelijkheid van een staatsgreep.

De Radicalen hebben besloten, dat de bureaux der Kamers permanent in zitting zullen blijven. Er schijnt dus een revolutie op til.

Duitschland.-De bekende Duitsche ex-hofprediker en anti-semiet Stöcker heeft zich uit de conservatieve fractie van den Pruisischen Landdag teruggetrokken. Hij werd hiertoe gedwongen door zijne vele tegenstanders, die sinds lang alle denkbare middelen aangrepen, om hem ten val te brengen en thans zijne christelijk-sociale ideeën als socialistisch brandmerkten. Dit maakte indruk. Stöcker is eigenlijk een democraat, ongeveer hetzelfde voor Duitschland's conservatieven wat lord Churchill indertijd was voor de Engelsche behoudsmannen. Men eischte, dat hij zijn sociale beginselen zou laten varen en elf leden van de conservatieve partij hielden onlangs een vergadering, waar de gewezen hofprediker moest verschijnen en zich had te verantwoorden. Daar hij weigerde aan den hem gestelden eisch gevolg te geven en er dus geen eensgezindheid was te bereiken, verklaarde hij, in de eerste plaats, als afgevaardigde, te bedanken voor het lidmaatschap van de conservatieve groep in het Pruisische Huis van Afgevaardigden. Maar bovendien wordt verwacht, dat Stöcker de conservatieve partij geheel vaarwel zegt en de christelijk-sociale groep tot een afzonderlijke partij zal maken.

— Het *Verordnungs Blatt*, officieel orgaan van het Duitsche leger, bevat het volgende besluit van den Keizer: Ik hecht er veel aan op nieuw te bewijzen hoezeer ik in mijn leger het behoud en de ontwikkeling van godsdienstige gevoelens ter harte neem. Ik verklaar dus de voorschriften van 13 Sept. 1888 uit te breiden, welke den geregelden godsdiens voorschrijven, voor al de soldaten, die op eigen initiatief hunne kerkelijke plichten waarnemen. Doet mijne plannen kennen en neemt alle maatregelen om die te verwezenlijken." Dit besluit werd door keizer Wilhelm op zijn verjaarfeest uitgevaardigd.

— De kleurenfotografie schijnt gevonden. Althans uit Berlijn wordt gemeld, dat dr. Selle na vijf jaren studie en proefnemingen erin geslaagd is, met de fotografie rechtstreeks de natuurlijke kleuren der afgebeelde voorwerpen weer te geven.

Engeland.– Salisbury's jongste redevoering, waarin Transvaal met Ierland werd vergeleken, heeft in de liberale Engelsche pers en ook in Duitschland scherpe critiek uitgelokt. De *Daily Chronicle* verwijt den premier bovendien, dat hij geen woord van afkeuring voor Jameson noch Rhodes had en niets zeide van maatregelen tegen de *Chartered Company*. De rede van den premier zal de wereld pijnlijk verbazen, verklaart het blad, en Zuid-Afrika weer in beroering brengen; ja, als een burgeroorlog in Transvaal er het gevolg van was, zou dat geen verrassing zijn.

De drie commissarissen, die door de Londensche regeering aangewezen zijn om bewijsmateriaal te verzamelen in zake Jameson's strooptocht, zijn uit Southampton naar Zuid-Afrika vertrokken.

Uit Johannesburg wordt het volgende gemeld: In de jaarlijksche vergadering der Kamer van Mijnwezen verklaarde de voorzitter, dat er geen grond bestaat voor het gerucht, dat de mijnmaatschappijen voornemens zijn in de mijnen het werk te doen staken. Het zoeken naar wapens is thans geheel geëindigd. De ambtenaren gelooven dat de stad ontwapend is. De werklieden verlaten den Rand in grooten getale. Troepen Duitsche politie trekken door de straten, zij veroorzaken veel opgewondenheid en getier.

Transvaal.—Uit Londen wordt bericht, dat de heer Cecil Rhodes, oud-Minister-President der Kaap-Kolonie, in particuliere audiëntie door Minister Chamberlain aan het „Colonial Office" is ontvangen. Tegelijk werd uit Pretoria gemeld, dat de instructie voor de rechtbank tegen het hervormings-comité to Johannesburg een aanvang heeft genomen, welks leden beschuldigd worden van rebellie en hoogverraad. Door eenige officieele getuigen werden verkla-

ringen afgelegd aangaande den toestand in de stad, toen gezegd comité het noodig oordeelde de zaken daar onder hare contrôle te nemen. De Mijncommissioner te Johannesburg verklaarde, dat leven en eigendom nimmer te Johannesburg hebben gevaar geloopen. Er bestond geen aanleiding voor de oorlogstoebereidselen, door een deel der bevolking gemaakt. De directeur der „Standard Bank" verklaarde, dat 70,000 ponden sterling bij zijne bank gedeponeerd waren voor een „Bevrijdings-fonds." De Landdrost legde brieven over, met een lijst der wapens en ammunitie, vanwege het comité uitgegeven. De directeur der drukkerij van het blad *Argus* verklaarde, dat hij van het comitè de kopij had ontvangen voor eene proclamatie, waarin verklaard werd, dat de instelling eener Voorloopige Regeering noodzakelijk was geworden, daar Jameson verwacht werd en het licht tot ongeregeldheden zou kunnen komen. Die proclamatie was gezet, maar nooit afgedrukt. Verder loopt het verslag nog niet.— Uit Pretoria wordt verder bevestiging ontvangen van het bericht, dat onder de hervormings-maatregelen, wa.rtoe de Transvaalsche Regeering bereid is en welker invoering door haar wordt voorbereid, zich ook bevindt een ontwerp tot instelling van eenen gemeenteraad te Johannesburg, met een burgemeester aan het hoofd en de bevoegdheid om de plaatselijke aangelegenheden geheel onder eigen contrôle te nemen.

—De zachtmoedigheid en toegevendheid, maar ook de vaderlandsliefde zullen president Krüger zoo ver drijven, dat hij voldoet aan de, in de gegeven omstandighe en zeker eenigszins zonderlinge uitnoodiging der Britsche Regeering en naar Engeland komt, om in persoon met de Ministers eene bevredigende regeling van verschillende zaken voor de toekomst vast te stellen. Hij blijft niet dood op eene quæstie van vorm, nog minder van vormelijkheid, maar besloot aan de uitnoodiging gevolg te geven en zich dan nadat alle punten van onderhandeling nauwkeurig zijn vastgesteld, door eene comissie te doen vergezellen. Hiertoe evenwel is eerst nog de toestemming van den Volksraad noodig.

LAS MÁQUINAS Y LOS HOMBRES

Todo lo que vamos á hacer hoy, es una pregunta simple y clara, que cualquiera persona puede contestarse. ¿Por qué echamos grasa en las carretas, carros y coches de los ferrocarriles? Naturalmente que es para que puedan correr con más facilidad. Tal vez ustedes creerán que este punto es demasiado trivial para ocuparnos le él, mas perdónnenos y detengámonos en él un momento mas largo, veamos.

Se pierde cerca de una tercera parte de la fuerza de cualquiera máquina en alcanzar la fricción de sus propias partes, á pesar de la grasa y del aceite que se la echa; de manera que de tres máquinas solo dos no son de alguna utilidad. Este es un gran hecho, ¿no es verdad? Si, y de aqui que los inventores están ideando constantemente nuevos medios para reducir la fricción.

Ahora pués, el cuerpo humano es una máquina impelida por el calor, justa mente como lo es una locomotora, y cualquiera cosa que la retarde puede considerarse como fricción; pués bién, ¿Qué no darian los autores, los abogados, los eclesiásticos y todos los que trabajan con el cerebro, por algo que les conservase siempre sus entendimientos claros y fuertes? ¿qué no daríamos cualquiera de nosotros por algo que tuviera el poder de impedir los dolores, la debilidad y la fatiga? ¿Sé yo de algo que lo consiga? Si lo supiera podría vender el secreto por más dinero que se haya jamás visto en toda Europa, pero lo que sé es una cosa y se les diré dentro de un minuto y de balde. La siguiente carta les hará ver lo que quiero decir:—

"En su última carta," nos dice un corresponsal, "Vds. dicen que encontraban estraño que yo perdiese carne tomando su remedio; Vds. tenian razón en decirlo; pués al mismo tiempo tambien tomaba las aguas de manantial, y cuando dejé de tomarlas y sólo continué tomando el remedio de Vds. aumentaba en carne de dia en dia, en resumen la historia de mi enfermedad es como sigue.

"He sufrido de dolores de estómago desde más ó menos desde que fuí colegial, sin embargo que en ese tiempo solo eran de un carácter ligero, despúes de algún tiempo me ordenaron que me hiciera cargo de la parroquia de Torrecilla en Alcañiz, provincia de Teruel. Allí tuve un fuerte ataque, cuya influencia me duró por ocho meses, en realidad que me encontraba en un estado muy lamentable.

"Después de la epidemia del cólera del año de 1885 fuí nombrado beneficiado de esta iglesia y parroquia; entonces me volvieron los dolores, mi digestión era muy mala y tenía de cuando en cuando ataques de mareo y vómito, pero en los seis últimos años la enfermedad aumentó tanto que por consejo de un doctor del lugar me fuí á los Baños de Sobron. Todo marchó bién por el primer año, pero en el segundo año me encontré completamente descompuesto y sin apetito alguno. Los ataques que se me presentaban fueron tan violentos en varias ocasiones que aun alarmaron al digno profesor y amigo mio.

"La enfermedad se había hecho tan seria que la conté á cierta persona, quien me aconsejó que ensayara el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, diciéndome que tenía confianza en que me restablecería. He estado tomando el Jarabe desde Julio de 1894, cuyo efecto de bondad se manifestó poco después de principiarlo á tomar, el padecimiento disminuía rápidamente y desde entónces no he tenido más dolores, vómito ni mareo; al contrario tengo magnifico apetito y me estoy poniendo fuerte y gordo, en resumidas cuentas me siento como si solo tuviera *veinte años de edad*, no obstante de que como á pasto de todo lo que apetezco siendo mucho de lo que como muy indigesto, según me parece. Quedan Vds. en libertad para publicar este testimonio de gratitud para con el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, á condición que Vds. sólo hagan uso de mis iniciales, puesto que la ciudad y mi profesión son suficientes para todo el mundo que quiera hacerme alguna pregunta. (Firmado) P. J. L. Presbítero, Epila, Provincia Zaragoza, 20 de Febrero de 1895."

El padecimiento de nuestro corresponsal fué indigestión ó dispepsia crónica, con sus desastrosos efectos en todo el sistema. Cuanto sufrió y se mortificó él mismo yá nos lo dice; ninguna otra enfermedad interviene tanto con el trabajo y echa á perder el sosiego y la felicidad humana, como esta enfermedad de que hablamos. Casi todo el mundo sufre de ella, no pasa por alto á nadie; es el enemigo de la juventud y de la vejez, cualquiera que sea el trabajo de los empleados, yá sea con el entendimiento ó fisicamente ó de ambos modos.

Por siglos han buscado los hombres en vano un remedio hasta el encuentro afortunado del Jarabe Curativo de la madre Seigel. El gran éxito de esta medicina en curar los peores casos queda atestiguado por toda gente del mundo. Si alguno de Vds. está enfermo no debe hesitar en tomarlo inmediatamente.

(3)

ADVERTENTIES

SIGAR

"LA BELLA VENEZOLANA."

SOLAMENTE DI HAJA CERCA

I. S. SCHEIDELAAR

CAJA GRANDI—OTROBANDA

E sigarnan di es marca aki ariba ta trahá coe di mas grandi cuidao di masjar bon calidad di tabaco; nan tin un gustoe agradabel, i nan lo ta bendé pa prijs masjar barata di f 1,75 pa caha di 50 sigar.

Bin cumpra anto e sigarnan

—"La bella Venezolana"—

pa combenci boso di nan bon calidad.

Curaçao, 7 Marzo 1896.

OPROEPING
VAN
Crediteuren en Debiteuren

Allen, die iets te vorderen hebben van- of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer

James A. Jones,

worden hierbij opgeroepen om binnen den tijd van twee maanden, van heden af gerekend, hunne vorderingen in te dienen, bij- of het door hen verschuldigde te voldoen aan den ondergeteekende, testamentairen executeur van genoemden boedel.

Curaçao, den 25 Februari 1896.
CHARLES A. JONES.

LLAMAMIENTO
DE
Acreedores y deudores

Se llama por la presente á todos los que tengan algo que reclamar, ó que adeudan algo á la sucesión del finado señor

James A. Jones

á que presenten en el término de dos meses, á contar desde la fecha de hoy, sus reclamos, ó paguen sus deudas al infrascrito, albacea testamentario de dicha sucesión.

Curaçao, 25 de Febrero de 1896.
CHARLES A. JONES.

Openbare Verkooping.

Op Woensdag 18 Maart 1896 des middags ten 12 ure, zal in het verkooplokaal van M. P. Curiel, hoek Prinsen- en Keukenstraat, in het openbaar worden verkocht:

De twee thans vereenigde effecten Nrs. 48 en 49, gelegen op Scharlo, staande ten name van wijlen den Heer P. F. DE HASETH.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van

Notaris J. H. SCHOTBORGH.

Het perceel is te bezichtigen gedurende acht dagen vóór den verkoopdag van des morgens 9 tot des namiddags 4 uur.

TE KOOP
bij J. S. Scheidelaar,

Breedestraat, Overzijde.

Vaatjes loodwit in olie en andere Holl verfwaren, 1ste qualiteit Spaansch- en Friesch groen, Holl. lijnolie, raapolie, Hubbuck's zinkwit en Hubbuck's lijnolie, bollenblauw, etc, Plaatijzer, zink, blik, dik rood bladkoper, Pompen en daarvoor dienende vertinde buizen, mokers, keggen, bancatin, kopersoldeer, koperen regenbakskranen, bankschroeven, maten, voor natte en droge waren, koperen en ijzeren gewichten, draadnagels, etc., echte Cocymans-likeuren en elixer, zwarte thee, cocoszeep, Eau-de-Cologne, witte en gekleurde bloemen, Holl. Flanel, papier met enveloppen, schoolschriften, croonpennen, griffels, Kerkwierook, boekjes goud, lampenpitten, spiegelkoord, etc., etc.

Curaçao, 17 Januari 1896.

LUZ
DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,
NEW YORK.
Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.
— De Venta Por —
Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

J. H. M. Ellis,

ARTS,

Genees- Heel- en Verloskundige- is dagelijks te consulteeren van 8—9 's morgens en van 3—4 's namiddags.

Voor minvermogenden van 7—8 's morgens.

SEBASTOPOL-STRAAT No. 249
Telephoon N° 126

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1896	Caracas		Venezuela		Philadelphia		Caracas		Venezuela		Philadelphia	
Vertrekt van NEW YORK....	Feb.	1	Feb.	12	Feb.	21	Maart	4	Maart	14	Maart	24
Komt aan te CURAÇAO	„	7	„	18	„	27	„	10	„	20	„	30
Vertrekt van „	„	8	„	19	„	28	„	11	„	21	„	31
Komt aan te PTO. CABELLO	„	9	„	20	„	29	„	12	„	22	April	1
Vertrekt van „	„	10	„	21	Maart.	2	„	13	„	23	„	2
Komt aan te LA GUAYRA..	„	11	„	22	„	3	„	14	„	24	„	3
Vertrekt van „ ..	„	14	„	25	„	6	„	17	„	27	„	7
Komt aan te PTO. CABELLO	„	15	„	26	„	7	„	18	„	28	„	8
Vertrekt van „	„	15	„	26	„	7	„	18	„	28	„	8
Komt aan te CURAÇAO	„	16	„	27	„	8	„	19	„	29	„	9
Vertrekt van „	„	18	„	28	„	10	„	20	„	30	„	10
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te setten en in te nemen	„	19	„	29	„	11	„	21	„	31	„	11
Komt aan te NEW-YORK....	„	25	Maart.	6	„	17	„	27	April	6	„	17

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO....	Feb.	19	Feb.	28	Maart	11	Maart	21	Maart	31	April	11
Komt aan te MARACAIBO....	„	20	„	29	„	12	„	22	April	1	„	12
Vertrekt van „	„	25	Maart.	7	„	17	„	27	„	7	„	18
Komt aan te CURAÇAO......	„	26	„	8	„	18	„	28	„	8	„	19

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben seer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

[illegible]